

M.A. 3rd Semester Examination, 2013

SANSKRIT

PAPER – SAN-304

Full Marks : 40

Time : 2 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks

Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable

Illustrate the answers wherever necessary

1. अधोलिखितेषु कश्चिदेकः प्रश्नः समाधेयः — 12 × 1
 - (a) 'वस्तुन्यवस्त्वारोपोऽध्यारोपः' इति ग्रन्थस्य तात्पर्यं वेदान्तसारमाश्रिन्य विशदी क्रियताम् ।
 - (b) सदानन्दयोगीन्द्ररीत्या अज्ञानस्य स्वरूपं प्रतिपाद्यताम् ।
 - (c) वेदान्तसाररीत्या पञ्चीकरणप्रक्रिया प्रतिपादनीया ।
2. अधोलिखितेषु कस्ययिदेकस्य विषये संस्कृतेन देवनागरलिप्या च टीका लिख्यताम् — 8 × 1
 - (a) साधनचतुष्टयम्

(Turn Over)

(2)

(b) समाधिः

(c) अनुबन्धचतुष्टयम् ।

3. कश्चिदेकः प्रश्नः समाधेयः —

12 × 1

(a) अथ गौरित्यन्त्र कः शब्द इत्याक्षेपस्य तात्पर्यम् उल्लिख्य
महाभास्यकाररीत्या तस्य समाधानं क्रियताम् ।

(b) सिद्धे शब्दार्थसम्बन्धे' इति वार्तिकं भाष्यदिशा व्याख्यायताम् ।

4. यथेच्छमेकस्य सन्दर्भस्य तात्पर्यं संस्कृतभाषायां देवनागरलिप्या
साधु निरूप्यताम् —

8 × 1

(a) असन्देहार्थं चाध्येयं व्याकरणम् ।

(b) व्याख्यानतो विशेषप्रतिपत्तिर्न हि सन्देहादलक्षणम् ।

(c) प्रतीतपदार्थको लोके ध्वनिः शब्दइत्युच्यते ।

अथवा

कस्यापि एकस्य संस्कृतभाषायां देवनागरलिपिम् आश्रित्य
सप्रसङ्गं व्याख्या कार्या —

8 × 1

(a) यस्तु प्रयुङ्क्ते कुशलो विशेषे

शब्दान् यथावद् व्यवहारकाले ।

सोऽनन्तमाप्नोति जयं परत्र

वाग्यीगविद् दुष्यति चापशब्दैः ॥

(b) चत्वारि शृङ्गा त्रयो अस्य पादा
अे शीर्षं सप्त हस्तासो अस्य ।
त्रिधा बद्धो वृषभो रोरवीति
महो देवी मर्त्याँ आविवेश ॥
